

[Himmelstrup.]

Aar foretog en virkelig dybtgaaende Undersøgelse af hele dette Forhold. At Resultatet ikke blev det, som man fra konservativ Side kunde ønske, forandrer i og for sig ikke Sagen, og det gør ikke heller den Imødekommen, hvormed det konservative Krav blev mødt, mindre. Det viste sig nemlig ved denne Undersøgelse, at samtlige de Interesser, der var repræsenteret i Kommissionen, var enige om, at en Handelspolitik med Mestbegunstigelsesklausul som ledende traktatpolitisk Princip skulde fortsættes. Det tjente i Virkeligheden de samlede danske Interesser bedst.

Til Trods for, at denne Undersøgelse altsaa blev foretaget og gav dette Resultat, har man imidlertid fra konservativ Side fortsat Angrebene paa Grundlinierne og Grundprincipperne i den hidtil førte Handelspolitik; men jeg vil gerne have Lov til at sige, at det forekommer mig, at det konservative Folkeparti hidtil og egentlig ogsaa nu med dette Forslag i Virkeligheden forholder sig alt for lidt positivt til Problemet, idet man ikke stiller virkelige positive Forslag, der tager Sigte paa at sige, hvad der skulde sættes i Stedet, og det er efter min Mening en stor Svaghed, en Svaghed, som gennem alle Aarene har hæftet ved det konservative Krav om en ændret Handelspolitik. Det forekommer mig ogsaa, at man med Føje under den nuværende Situation kan gøre opmærksom paa, at helt vaabenløse i det paagældende Forhold er vi jo ikke, idet vi har det Vaaben at kunne dirigere vore Indkøb gennem Valutacentralen. Det er et Forhold, som jeg synes, man ikke fra konservativ Side har lagt tilstrækkelig Vægt paa.

Det forekommer mig i det hele taget, at man fra konservativ Side betragter hele Spørgsmaalet om Valutacentralen mere som et Agitationsnummer, idet man ikke stiller virkelig positive Forslag, der tager Sigte paa at forklare og bevisliggøre, hvad det er, man mener, der skulde sættes i Stedet.

Imidlertid maa det selvfølgelig erkendes, at efterhaanden som Toldbeskyttelsestendenserne er i saa stærk Vækst ude omkring, ogsaa i de Lande, vi samhandler med, efterhaanden som de antager Karakter af helt at ville spærre af for Tilførsler udefra, er det naturligvis rigtigt, at selve Mestbegunstigelsesprincippet, som er, om jeg saa maa sige, en formel Ret, en Ret til at blive behandlet ikke ugunstigere end andre, naturligvis bliver mindre og mindre anvendeligt. Det er et

Forhold, som ogsaa Traktatkommissionen var opmærksom paa. De, der erindrer Kommissionens Betænkning, vil huske, at man netop dér stillede forskellige Punkter op, som tog Sigte paa at sige, paa hvilke Omraader der klæbede Mangler ved den hidtidige danske Traktatpolitik og ved det Princip, som havde været ledende derfor. Det hedder derom i Traktatkommissionens Betænkning, at

„Mestbegunstigelsesaftaler har ingen Betydning overfor et Land, der i det hele taget vil spærre overfor Tilførsler af udenlandske Varer.“

Det kan derfor godt tænkes — med den Udvikling, som finder Sted ude omkring —, at vi her fra dansk Side kan komme i den Situation, hvor Opsigelse af denne eller hin Handelstraktat kan være nødvendig eller uden Fare for os. Det er Forhold, som kan blive paatvunget os udefra, men vi fra vor Side er af den Opfattelse, at denne Situation ikke foreligger endnu, og jeg maa give det ærede Medlem (Hans Rasmussen), der talte paa Socialdemokratiets Vegne, Ret, naar han fremhævede, at han ikke troede, at nogen af de ansvarlige Erhvervsorganisationer, som Udenrigsministeren og Udenrigsministeriet forhandler med i alle disse Spørgsmaal, for Tiden ønskede at gaa ind for en Opsigelse af bestaaende Handelstraktater. Men Forholdet kan komme til at foreligge, og skulde det komme til at foreligge, er vi fra vor Side ogsaa enige i den Betragtning, som er gjort gældende saavel af den højtærede Udenrigsminister som af det ærede Medlem Hr. Hans Rasmussen, at et saa vigtigt Spørgsmaal som det, det her drejer sig om, vilde det dog vistnok være naturligt at træffe Afgørelsen under Medvirken af hele Rigsdagen og ikke alene af Medlemmerne af det udenrigspolitiske Nævn.

Alt i alt mener vi fra vor Side, at det foreliggende Lovforslag vil vi ikke kunne anbefale, hverken med Hensyn til dets § 1 eller med Hensyn til dets § 2.

Niels Frederiksen: Det radikale Venstre kan ikke anbefale, endsiige tiltræde det foreliggende Lovforslag. Vi ønsker ikke at give den højtærede Udenrigsminister den Bemyndigelse, Lovforslaget hjemler, naar Meningen er, hvad vi forudsætter, at denne Bemyndigelse skal anvendes. I øvrigt kan jeg henholde mig til de Udtalelser, der blev fremsat af den højtærede Udenrigsminister, de giver et fyldestgørende Udtryk for den Opfattelse, det radikale